

Володимир ЧЕХОВСЬКИЙ,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 231
Соціальна робота, спеціалізація «Соціальна педагогіка»,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка,
науковий керівник:
Орест ГУК,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та
корекційної освіти, Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Студентське самоврядування у ЗВО – невід’ємна частина громадського самоврядування, що забезпечує захист прав і інтересів осіб, які навчаються, їхню участь в управлінні закладом вищої освіти. Також його можна тлумачити як самостійну громадську діяльність студентів з реалізації функцій управління закладом, яка визначається ректоратом (адміністрацією), деканатами та здійснюється студентами відповідно до мети і завдань, які стоять перед студентськими колективами, функціонує з метою забезпечення виконання студентами своїх обов’язків і захисту їхніх прав й сприяє гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього навичок майбутнього організатора, керівника [2].

Основними завданнями органів студентського самоврядування є: забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема стосовно організації освітнього процесу; забезпечення виконання студентами своїх обов’язків; сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів; сприяння створенню відповідних умов для проживання і відпочинку студентів; сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об’єднань, клубів за інтересами; організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів і молодіжними організаціями [1].

Таким чином, студентське самоврядування сприяє задоволенню молодіжних потреб, реалізації студентських інтересів, є середовищем спілкування і взаємодії молоді. Необхідно враховувати, що в студентському “суспільстві”, крім загально ухвалених законів, норм поведінки, діють специфічні норми і правила, що визначають специфічні права і свободи, обов’язки і відповідальність [2].

Студентські організації є посередниками між адміністрацією вищих навчальних закладів та студентськими колективами. Проте важливо враховувати, що здобувачі освіти виявляють найбільшу довіру до органів студентського самоврядування. Неформальна ініціатива студентства має значний вплив на молодь, сприяє розвитку здібностей, вирішенню різноманітних проблем у навчанні, проведенні дозвілля тощо.

Як зазначає С. Зубченко, істотною проблемою залишається пасивність, інертність, індиферентність студентської спільноти у ставленні до багатьох актуальних проблем студентського самоврядування. Частково це може пояснюватися недостатньою поінформованістю студентів щодо можливостей студентського самоврядування. Можна частково погодитися з цим твердженням, проте, на наше переконання, після впровадження Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Стандарти, 2015) та прийняття «Положення про акредитацію освітніх програм» (МОН України, 2019) активність студентів і студентських організацій у закладах вищої освіти суттєво зросла [1].

Студентське самоврядування – це право та можливість студентів розв’язувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні ЗВО. Студентське самоврядування об’єднує всіх студентів, вони мають рівні права та можуть обиратися та бути обраними до робочих, дорадчих, виборних та інших органів студентського самоврядування.

Студентське самоврядування забезпечує захист прав та інтересів студентів та їх участь в управлінні закладом вищої освіти. Воно здійснюється

студентами безпосередньо і через органи студентського самоврядування, які обираються шляхом прямого таємного голосування студентів.

Органи студентського самоврядування: 1) беруть участь в управлінні закладом вищої освіти порядку, встановленому Законом України «Про вищу освіту» та статутом закладу вищої освіти; 2) беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування; 3) проводять організаційні, просвітницькі, наукові, спортивні, оздоровчі та інші заходи; 4) беруть участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти; 5) захищають права та інтереси студентів, які навчаються у ЗВО; 6) делегують своїх представників до робочих, консультативно-дорадчих органів; 7) приймають акти, що регламентують їх організацію та діяльність; 8) беруть участь у розв'язанні питань забезпечення належних побутових умов проживання у гуртожитках та організації харчування студентів; 9) розпоряджаються коштами та іншим майном, що перебувають на балансі та банківських рахунках органів студентського самоврядування; 10) вносять пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм; 11) вносять пропозиції щодо розвитку матеріальної бази закладу вищої освіти, у тому числі з питань, що стосуються побуту та відпочинку; 12) мають право оголошувати акції протесту.

За погодженням з органом студентського самоврядування вищого навчального закладу приймаються рішення про: відрахування студентів з вищого навчального закладу та їх поновлення на навчання; переведення осіб, які навчаються за державним замовленням, на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб; переведення осіб, які навчаються за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, на навчання за державним замовленням; призначення заступника декана факультету, заступника директора інституту, заступника керівника закладу вищої освіти; поселення осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі, у гуртожиток і виселення їх із гуртожитку; затвердження правил внутрішнього розпорядку закладу

вищої освіти в частині, що стосується осіб, які навчаються; 7) діяльність студентських містечок та гуртожитків для проживання осіб, які навчаються у ЗДО. Органи студентського самоврядування публічно звітують про використання коштів та виконання кошторисів не рідше одного разу на рік.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Подоляк Л. Психологія вищої школи : навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. Київ : ТОВ «Філ-студія», 2006. 320 с.
2. Положення про студентське самоврядування Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. *Конференція студентів Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. 2017. 35 с.
3. Трибулькевич К. Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України (1917–2010 рр.) : монографія. Одеса : КУПРІЄНКО СВ, 2016. 454 с.